

27.11.2023

Sosiaali- ja terveysministeriö
Lausuntopalvelu.fi**ASIA Lausunto luonnoksesta sosiaali- ja terveysministeriön asetukseksi Sosiaali- ja terveysalan tietolupaviranomaisen suoritteiden maksullisuudesta VN/29230/2023**

Sosiaali- ja terveysministeriö on pyytänyt lausuntoja luonnoksesta sosiaali- ja terveysministeriön asetukseksi Sosiaali- ja terveysalan tietolupaviranomaisen suoritteiden maksullisuudesta.

Sosiaali- ja terveysalan tietolupaviranomaisen suoritteista perittävät maksut määräytyvät valtion maksuperustelain mukaan. Maksuperustelain 8 §:n mukaan maksujen tarkemmista perusteista tulee säätää asianomaisen ministeriön antamalla asetuksella.

Laki sosiaali- ja terveystietojen toissijaisesta käytöstä (toisiolaki) tuli voimaan 1.5.2019. Lausunnolla on nyt viides maksuasetus, jossa määritellään Tietolupaviranomaisen maksulliset suoritteet ajalle 1.1.–31.12.2024.

Toisiolain tavoitteena on mahdollistaa sosiaali- ja terveydenhuollon toiminnassa sekä sosiaali- ja terveysalan ohjaus-, valvonta-, tutkimus- ja tilastotarkoituksessa tallennettujen henkilötietojen tehokas ja tietoturvallinen käsittely sekä niiden yhdistäminen Kelan, Digi- ja väestötietoviraston, Tilastokeskuksen ja Eläketurvakeskuksen henkilötietoihin. Toisiolain tavoitteena on lisäksi turvata yksilön luottamuksensuoja sekä oikeudet ja vapaudet henkilötietoja käsiteltäessä. Lain tavoitteena on myös sujuvoittaa ja nopeuttaa olennaisesti tietojen käyttölupiin liittyvää käsittelyä ja keventää siihen liittyvää, rinnakkaisista lupamenettelyistä aiheutuvaa hallinnollista taakkaa.

Tietolupaviranomainen tai muu luvan myöntänyt viranomainen saa toisiolain 49 §:n perusteella periä maksun tietoluvasta ja tietopyyntöä koskevasta päätöksestä. Maksun määräytymisen perusteista säädetään maksuperustelaissa. Toisiolain 50 §:n mukaan Tietolupaviranomainen saa periä korvauksen toisiolaissa tarkoitetun tietoluvan ja tietopyyntöä koskevan päätöksen mukaisen tietojen poimimisesta, toimittamisesta ja yhdistelystä, esikäsittelystä, pseudonymisoinnista ja anonymisoinnista sekä tietoturvallisen käyttöympäristön käytöstä. Lain 50 §:n mukaan Tietolupaviranomaisen korvausten määräytymisen perusteista säädetään maksuperustelaissa.

Lääkäripalveluyritykset ry (LPY) kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto asetusluonnoksesta. Alla ovat Lausuntopalvelussa antamamme vastaukset.

Onko suoritteet jaoteltu tarkoituksenmukaisesti?

Asetukseen on lisättävä maksukategoria, jossa määritellään yksityiseltä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajalta perittävä suoritemaksu silloin, kun luvanhakija käsittelee organisaation omia asiakastietoja. Tällöin suoritemaksu voisi olla vastaava kuin opinnäytetyön tietoluvasta / tietopyynnöstä perittävä kiinteä korvaus.

27.11.2023

Ovatko eri suoritteista perittävät maksut ymmärrettäviä ja oikeudenmukaisia?

Maksuluokat ovat ymmärrettäviä, mutta niihin liittyy toisilain säännöksistä johtuva epäoikeudenmukaisuus: yksityisen sektorin palveluntuottajat joutuvat hakemaan tietoluvan rekisteritutkimusten toteuttamiseen, mutta julkisen sektorin palveluntuottajat eli hyvinvointialueet eivät. Tällöin yksityisen sektorin toimijat ovat eriarvoisessa asemassa muun muassa hyödyntäessään asiakastietoja oman toimintansa kehittämiseen.

Onko omakustanteisesti perittävä maksu ja tuntihinta Findatan työstä ymmärrettävä?

Maksuperustelain mukainen suoritteiden omakustanteinen hinnoittelu on sinänsä tarkoituksenmukainen. Valitettavasti Findatan suorittemaksut, ainakin sen toiminnan alkuvaiheessa, ovat olleet melko korkeita. Tämä on osaltaan vähentänyt tietovarantojen hyödyntämistä tutkimus- ja kehittämistyössä.

Tavoitteeksi täytyy asettaa Findatan toiminnan ja prosessien tehostaminen, jotta suoritteiden omakustannushintoja voitaisiin reaalisesti jopa laskea. Nyt esitetty yleiskustannus 51 €/h on korkea.

Muut asetusluonnosta koskevat huomiot.

Findatan tietopyyntöjen ja -lupien käsittelyaikoja on pyrittävä lyhentämään sekä sen toimintaa muutenkin tehostamaan.

Tietovarantojen toisiokäytön hyödyntämisen parantamiseksi on arvioitava uudelleen toisilain sisältöjä, toimintamalleja ja soveltamista.

Suosittelemme, että Findata tarjoaa lisää koulutusta alan toimijoille sekä lupaprosesseista että tietoturvallisen käyttöympäristön hyödyntämisestä.

Lääkäripalveluyritykset ry:n puolesta,

Ismo Partanen
toiminnanjohtaja